

[Statsministeren.]

valg foreslås herefter udtaget af loven, men udvalget vil blive opretholdt som rådgivende organ for statens myndigheder i alle spørgsmål af betydning for de økonomiske forhold på Færøerne.

Lovforslaget har været forelagt det færøske hjemmestyre og er tiltrådt af lagtinget i den foreliggende form.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslagets bemærkninger, skal jeg anbefale forslaget til det høje tings hurtige og velvillige behandling.

Ordføreren for forslagsslagsstillerne (Ole Olsen) (SF):

Jeg tillader mig herved for folketinget at fremsætte *forslag til folketingsbeslutning om sikring af dansk skibsværftsindustri*. Forslaget går ud på for fremtiden at afskære udenlandsk byggede skibe fra ekstraordinære afskrivninger m. v. Idet henvises til forslagets bemærkninger, skal jeg anbefale forslaget til tingets velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

*Anden (sidste) behandling af forslag til folketingsbeslutning om grundlaget for tilde-
ling af indkomstafhængige ydelser* [af Bern-
hard Baunsgaard m. fl.].

(Andre selvst. forslag nr. XXX. Fremsat 12/11 75. Første behandling 12/12 75. Be-
tænkning 6/2 76).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.

Inge Fischer Møller (S):

Ved førstebehandlingen udtalte jeg på socialdemokratiets vegne en positiv interesse for det foreliggende forslag. Den har holdt også under udvalgsarbejdet. Alle partier med undtagelse af fremskridtspartiet og det konservative folkeparti går klart ind for forslaget, hvilket også fremgår af den betænkning, som udvalget har afgivet.

Jeg ser hen til, at der nu vil være større mulighed for at der ved fremtidige lovforslag og administrative bestemmelser om tilde-
ling af indkomstafhængige ydelser i højere grad bliver mulighed for at undgå en tilde-
ling af sociale ydelser, der er baseret på et

indtægtsgrundlag, der er nedsat på grund af skattetekniske fradrag.

Forslaget tilsigter en større retfærdighed, og det hylder socialdemokratiet med stor tilfredshed.

Jacob Sørensen (V):

Fra venstres side har vi givet tilslutning til beslutningsforslaget, og det gør vi, fordi vi også mener, det er hensigtsmæssigt, at man gør den ansatte indkomst så rigtig som muligt, før man anvender den som kriterium for tildeling af sociale ydelser.

Vi har i betænkningen givet udtryk for en vis forsigtighed over for at inddrage nye fradrag, som man kunne tænke sig at tilbageføre. Det gør vi, fordi vi er klar over, at det er vanskeligt at definere, hvad der er rigtigt og hvad der ikke er rigtigt at tage hensyn til i forbindelse med en regulering af den ansatte indkomst. Derfor har vi ønsket at gøre opmærksom på, at det skal være med en vis forsigtighed, man inddrager nye ting i forbindelse hermed.

Maisted (FP):

Det er jo en gammel travet, det radikale venstre ved lejlighed trækker frem. Man har allerede i 1973 belyst disse problemer i et udvalg bestående af tjenestemænd.

Det centrale i det viser vores indkomstskattesystems totale fallit. Man har et begreb, der hedder den skattepligtige indkomst, og det er man ikke tilfreds med, når man skal uddele sociale ydelser. Man er utilfreds med, at befolkningen har udnyttet de afskrivningsmuligheder, som folketinget har givet dem. Derefter indfører man nogle andre begreber, som man kalder den faktiske indkomst, den aktuelle indkomst eller husstandsindkomsten — vi har jo lige for nylig set, hvilken fallit det sidste begreb har spillet, da man skulle uddele ungdomsydelser.

At venstre kan være med til at stemme for et sådant forslag er helt uforståeligt, især når man læser bemærkningerne, hvor venstre advarer mod at udvide mulighederne for administrativt at trække andre ting fra, end man gør på nuværende tidspunkt. Hvor-
dan kan man så være med til en flertalsudtalelse, der går ud på at forøge det administrative apparat, uden at man overhovedet på noget punkt fører bevis for en bedre lig-
hed?

[Maisted.]

Man burde her klart adskille den skattepligtige indkomst fra de sociale ydelser; så ville man være kommet et stykke ad vejen, og vi ville med glæde medvirke til, at vi fik løst disse problemer.

Vi stemmer selvfølgelig nej til dette forslag.

Karen Thurøe Hansen (KF):

Det konservative folkeparti kan ikke medvirke til dette beslutningsforslag, hvilket vi også har givet udtryk for i betænkningen. Vi mener ikke, at der under udvalgsarbejdet er fremkommet klare retningslinjer for, hvorledes man skal beregne den korrigerede skattepligtige indtægt, og vi går som sagt imod.

Inge Krogh (KrF):

Kristeligt folkeparti går ind for det foreliggende forslag til folketingsbeslutning om, at der skal foretages en samlet vurdering af de økonomiske forhold i en familie, når der skal tildeles indkomstbestemte ydelser.

Ebba Strange (SF):

Socialistisk folkeparti tilslutter sig det foreliggende forslag, som er fremsat af de radikale.

Vi er ligesom andre i denne sal klar over, at den indkomstskatteberegning, vi har i dette land, er forkert, og vi har derfor et forslag til en ændring af indkomstskatten liggende til behandling i folketingets skatte- og afgiftsudvalg. Det vil være medlemmerne i salen bekendt, at SF går ind for at afskaffe fradragene ved beregningen af det skattepligtige grundlag.

Imidlertid er vi klar over, at så længe vi har den indkomstskatteberegning, som vi har her i landet, er det nødvendigt at få luget ud i de sociale og andre ydelser, der gives på baggrund af den skattepligtige indkomst. Vi er bekendt med adskillige tilfælde, hvor mennesker udnytter deres fradrag til at skaffe sig en skattepligtig indtægt, der er meget lav — og urimelig lav i forhold til den, andre almindelige lønmodtagere har.

Vi har tidligere i forbindelse med behandlingen af loven om ungdomsydelse og i forbindelse med loven om Statens Uddannelsesstøtte nævnt nogle områder, hvor vi mente, at det var vigtigt at tage hensyn til de fradrag, det er muligt at foretage i den skatte-

pligtige indkomst. Jeg skal kort nævne dem her. Vi mener, at regeringen, når den nu efter vedtagelsen af dette forslag skal udarbejde nye administrative regler og nye love om tildeling, der er indkomstafhængig, bør sørge for, at man til den skattepligtige indkomst lægger f.eks. afskrivning på bygninger, f.eks. en vis del af afskrivningen på driftsmidler og skibe, f.eks. repræsentationsudgifter, udgifter til livsforsikringer og private renteudgifter. Det er stort set de samme ting, som vi opererer med skal afskaffes ved beregningen af den skattepligtige indkomst, men så længe det ikke er sket, vil vi opfordre regeringen til at tage hensyn til det i forbindelse med vedtagelsen af det foreliggende forslag.

Kaj Hansen (DKP):

Kommunisterne kan tilslutte sig det, forslaget her omhandler, og vil anbefale at stemme for det. Alle, der har disse problemer inde på livet, ved, at den måde, som det foregår på i øjeblikket, indeholder mange skævheder og mange urimeligheder, hvilket også giver mange sociale skævheder.

For vort vedkommende er der særligt ét spørgsmål, som her trænger sig på i forbindelse med at den skattepligtige indtægt lægges til grund for mange af de sociale ydelser. Vi har ved andre lejligheder gang på gang peget på, at det ville være rigtigere at gå ud fra den bruttoindtægt, folk har, og ikke lægge deres evne til at trække fra på selvangivelsen til grund også for en vurdering af de sociale ydelser.

Hvis dette forslag kan medvirke til at fjerne disse urimelige skævheder, så vil vi gerne være med til det.

Steen Folke (VS):

Venstresocialisterne vil stemme for det foreliggende forslag. Vi er ikke betænkningberettigede i socialudvalget, men kan erklære os enige med det flertal, der siger, at tildelingskriterierne bør præciseres, sådan at vægten skal lægges på en samlet vurdering af de økonomiske forhold ved tildelingen af forskellige ydelser. Det er klart, at vi gerne vil være med til så vidt muligt at undgå de urimeligheder og skævheder, som det fører til, når man lægger den skattepligtige indkomst til grund for tildeling af disse ydelser.

På den anden side må vi nok sige, at der

[Steen Folke.]

er én ting, vi er enige med fremskridtspartiets mindretal i, nemlig at dette forslag kun har fat i en lille flig af den samlede problemkreds. Det er klart, at fremskridtspartiet og de konservative varetager nogle ganske bestemte interesser i denne sammenhæng, de besiddendes interesser, og det har vi ingen sympati for. Men det er lige så klart, at det er korrekt, at dette forslag kun har fat i et hjørne af den samlede problemstilling, og jeg vil gerne i forbindelse med vores tilslutning til forslaget fremhæve, at vi tror ikke på, at man med dette forslag og gennemførelse af det har fået tilvejebragt et retfærdigt grundlag for tildelingen af disse ydelser, ligesom vi i det hele taget ikke mener, at der er udsigt til et retfærdigt skattesystem og et retfærdigt socialt system inden for rammerne af det samfund, vi har.

Ordføreren for forslagsstillerne (Bernhard Baunsgaard) (RV):

Den radikale folketingsgruppe takker for den tilslutning, som et bredt flertal i folketinget har givet dette forslag. Vi havde håbet, at et enigt folketing kunne slutte op om det, men jeg skal undlade enhver kommentar til, at dette ikke er sket. Jeg skal nøjes med at glæde mig over vedtagelsen.

Jeg tror, det er nødvendigt, at vi følger de retningslinjer, som et flertal i folketinget nu om et øjeblik fastlægger, og som går ud på, at vi i fremtiden skal fordele de sociale tilskud efter en vurdering af den enkelte medborgers eller families hele økonomiske situation.

Det er den radikale gruppes indstilling, at vi ikke alene skal skabe et godt samfund, men at vi i et demokratisk samfund også har pligt til at gøre det, vi foretager os, forståeligt for folk. I et demokrati er det et rimeligt krav, at det enkelte menneske uden besvær kan forstå lovenes virkning, og når vi siger, at et tilskud skal gives til en familie eller et enkelt menneske, fordi det ikke er rimeligt godt økonomisk stillet, ja, så må det også af virkningen i hverdagen fremgå klart, at tilskuddet gives på den måde. Det har desværre ikke været tilfældet med en række af vore indkomstafhængige tilskud. I en lang række situationer er tilskuddet jo givet til folk, hvis økonomiske situation ikke berettigede dem til det. Vi regner med, at

den nye tildelingsmåde vil forhindre noget sådant i fremtiden.

Jeg minder samtidig om den anden side af denne sag, nemlig den ubalance der er mellem stigende indtægt, de indkomstafhængige tilskud og vort progressive skattesystem. Et enigt folketing bad i sin tid efter radikal opfordring regeringen nedsætte et udvalg, så vi kunne komme væk fra dette med, at en familie i en lang række situationer bliver økonomisk dårligere stillet, når de arbejder mere. Jeg håber, regeringen er enig med mig i, at arbejdet må fremskyndes. Det har nu varet længe nok.

Jacob Sørensen (V):

Det, der kalder mig frem, var fru Ebba Stranges bemærkninger om, hvilke ting der kunne tages i betragtning, når man skulle vurdere en families økonomiske helhed. Der blev nævnt ordet renteudgifter, og det er netop et af de områder, jeg ønsker at advare imod. Når der er tale om renteudgifter, så er der tale om noget, borgeren er bundet til at betale. Og i relation til, hvordan vi i øvrigt bærer os ad i forbindelse med tildeling af ydelser fra socialvæsenet til andre borgere, der er kommet ud af indtægt, hvor man da prøver på at hjælpe dem med at klare de forpligtelser, de har, så mener jeg ikke, det kan være rimeligt, at man tager renteudgifterne med i denne forbindelse. Jeg mener også, der tidligere fra socialministeriet er givet besked til kommunerne om, at de ikke skulle bruge renteudgifter som en af de faktorer, der skulle tages i betragtning ved helhedsvurderingen.

Maisted (FP):

Hr. Jacob Sørensens sidste bemærkninger viser netop det uforståelige i, at venstre har kunnet tilslutte sig et flertal. Fru Ebba Strange, som tilhører flertallet, har altså en helt anden opfattelse, og det troede jeg ærligt talt, hr. Jacob Sørensen var klar over.

Når hr. Steen Folke siger, at fremskridtspartiet går ind for at styrke de besiddende klasser i denne sag, så er det jo ikke korrekt. Alle undersøgelser har vist, at det er mellemindkomsterne, der kommer til at betale gildet. Hr. Steen Folke tager altså fejl. Det er mellemindkomsterne, der betaler gildet. Vi har eksempler på, at en familie med en lønindkomst på 25.000 kr. er bedre stillet end

[Maisted.]

en familie med en lønindkomst på 85.000-90.000 kr.

De radikales tanker er selvfølgelig som sædvanlig meget uklare, for hvis de havde været klare, så havde vi kunnet få en liste, der angav nøjagtig, hvilke skattemæssige fradrag man ville tillægge den skattepligtige indkomst, når man skulle beregne de sociale ydelser. Det har man selvfølgelig ikke fået, og det kan man heller få — ikke på den måde, der bliver arbejdet på her i folketinget.

Jeg håber, hr. Jacob Sørensen — og også kristeligt folkeparti — vil skifte standpunkt i denne sag, sådan at vi kan få gang i et reelt arbejde, så vi kan få adskilt den skattepligtige indkomst fra dette problem, helt fjerne den — selvfølgelig over en årrække. Det kan jeg forstå, at selv fru Ebba Strange vil være med til gennem en skattereform. Om vi så kan komme så langt, at vi fjerner denne uretfærdige indkomstskat og så på anden vis løser de sociale problemer, det vil tiden vise.

Ebba Strange (SF):

Når hr. Jacob Sørensen sætter spørgsmålstegn ved de forslag, jeg på SF's vegne gav regeringen med hensyn til, hvilke beløb der burde tages hensyn til ved udregning af den faktiske indkomst, så er det klart, at vi er inde på et område, hvor hr. Maisted har fuldstændig ret i at hr. Jacob Sørensen og jeg ikke er enige. Det viser sig jo, når vi diskuterer indkomstskatteberegningen, at socialistisk folkeparti og venstre ikke er enige. Jeg kan da godt forstå hr. Jacob Sørensen, og jeg ved da godt, at der er nogle renteudgifter, som det ville være fuldstændig urimeligt at tage med, men i al almindelighed ved hr. Jacob Sørensen også godt, at socialistisk folkeparti går ind for at tage de private renteudgifter ud af selvangivelsen og lade dem være et privat spørgsmål og ikke et spørgsmål, der kommer skattevæsenet ved.

Men vi skal ikke diskutere indkomstskat nu. Det er vigtigt at slå fast, at når det drejer sig om lovforslag, så vil vi få dem herover i folketinget, inden de bliver vedtaget, og det vil sige, at vi til den tid kan tage diskussionen om de enkelte forslag.

Når det drejer sig om administrative bestemmelser — og det er jo det andet af de to steder, hvor regeringen nu er bundet til at tage disse hensyn — så er det klart, at

vi kan komme ud for, at den til enhver tid siddende regering træffer nogle administrative beslutninger og fastlægger nogle administrative bestemmelser, som ikke er i overensstemmelse med nuancerne i de forskellige synspunkter, vi har i disse spørgsmål, og her må det så være folketingets opgave ligesom at holde øje med, hvilke administrative bestemmelser regeringen nu beslutter sig for.

Vi har ikke fra socialistisk folkeparti fremsat nogen mindretalsudtalelse til denne sag, fordi vi mener, at med den flertalsudtalelse, der ligger, har regeringen et grundlag at arbejde videre på, og så bliver det vores opgave herinde at tage stilling til de enkelte sager, som måtte komme efterhånden. Derfor vil den uenighed, der består mellem venstre og socialistisk folkeparti, skulle diskuteres i mange andre sammenhænge. Vi kan ikke afgøre den her, vi skal ikke afgøre den her i denne forbindelse.

Ordføreren for forslagsstillerne (Bernhard Baunsgaard) (RV):

Jeg har kun en enkelt bemærkning. Jeg havde håbet, at vi kunne undgå enhver polemik ved vedtagelsen af dette forslag. Men det er fremskridtspartiet, der tvinger mig herop. De siger, at det er uklart, hvad det egentlig er, man vil opnå. Derfor vil jeg gerne have lov at citere følgende fra betænkningen, sagt af fremskridtspartiet:

„Hvad specielt socialområdet angår, er forholdet det, at de personer, der skal have transbestemt hjælp, alene kan udskilles ved en umiddelbar helhedsbetragtning af den pågældende klients samlede situation.“

Jeg gentager: en helhedsbetragtning af den pågældende klients samlede situation. Det, som forslaget går ud på, er, at disse ydelser skal tildeles efter at der har fundet en samlet vurdering af vedkommendes økonomiske forhold sted. Hvis dette ikke er at sige det samme på to måder, men med nøjagtigt samme indhold, så forstår jeg ikke mere dansk.

(Kort bemærkning).

Jacob Sørensen (V):

Jeg har en anden opfattelse end fru Ebba Strange af problemet omkring renterne, og det er vel ikke usædvanligt. Men jeg kan sige ligesom fru Ebba Strange, at i de fleste tilfælde skal de bestemmelser, der skal æn-

[Jacob Sørensen.]

dres, jo igennem folketinget først, og så får vi lejlighed til at se på tingene. Hvis ministeriet samtidig fastholder den praksis, som har været gældende hidtil med hensyn til vurdering af renterne, så er min betænkelighed væk.

(Kort bemærkning).

Maisted (FP):

Til hr. Bernhard Baunsgaard vil jeg blot sige, at teksten var den samme, men forudsætningerne var noget forskellige. Jeg tror nok, hr. Bernhard Baunsgaard ved, at vi ønsker at afskaffe indkomstskatten, og når indkomstskatten er afskaffet, så er det en noget anden problemstilling, vi har, end når vi begynder at regne ud fra den skattepligtige indkomst og derefter skal til at tildele sociale ydelser. Det må dog være to forskellige problemstillinger.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslaget til folketingsbeslutning vedtoges med 104 stemmer mod 31; 1 medlem stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Der vil nu blive givet socialministeren meddelelse om denne vedtagelse.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om tipning og om ophævelse af lov om afgift af tipning.

(Lovforslag nr. 182. Fremsat 30/1 76).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Camre (S):

Det foreliggende lovforslag har på forhånd været omgærdet af en meget stærk interesse. Det er naturligt, fordi så mange organisationer, idrætslige som ikke-idrætslige, er afhængige af den økonomiske støtte, de får fra tipsmidlerne.

Udgangspunktet for det foreliggende lovforslag har været idrætsudvalgets betænkning nr. 709/74. Det foreslås i betænkningen, at støtten til idrætsformål fordeles på en anden måde end hidtil mellem idrætsorganisationerne indbyrdes, og at visse an-

dre ungdomsformål — det, man i betænkningen kalder idébestemt og internationalt ungdomsarbejde — støttes af tipsmidlerne.

Idrætsudvalgets flertal indstiller således, at tipsoverskuddet skal fordeles med 80 pct. til idrætsformål og 20 pct. til det nævnte internationale og idébestemte ungdomsarbejde og til ungdommens friluftsliv. Det ungdomsarbejde, der altså her er tale om for de 20 pct.s vedkommende, er det ikke-idrætslige eller fagligt bestemte, og det omfatter eksempelvis spejderorganisationerne og politiske ungdomsorganisationer.

Det vil sige, at idrætsudvalget foreslår, at tipsstøtten til velgørende og almennyttige formål og almenkulturelle formål skal ophøre, og at staten i stedet skal støtte disse formål ved hjælp af midler, som staten i øvrigt får ind ved afgifter af tipningen eller på anden måde.

Socialdemokratiet forstår fuldt ud de interesser, der har været fra de nævnte ikke-idrætslige ungdomsorganisationers side i at få en så stor støtte som muligt til deres værdifulde arbejde. Men under de herskende økonomiske vilkår har regeringen altså ikke fundet det rimeligt at hente flere penge i statskassen til den almenkulturelle virksomhed og til almennyttige formål, og derfor forudsætter lovforslaget, at disse formål stadig tilgodeses ud af tipsoverskuddet.

Det foreliggende lovforslag indebærer, at de midler, der i alt fordeles til de idrætslige såvel som til de ikke-idrætslige formål, stiger fra 67 mill. kr. i 1975-76 til ca. 80 mill. kr. i 1976-77. Herved vil idrætsorganisationerne alene få en fremgang fra ca. 54,7 mill. kr. til ca. 64 mill. kr., altså 10 mill. kr. rundt regnet. De organisationer, som varetager det idébestemte, ikke-idrætslige arbejde, vil også få en fremgang, nemlig fra knap 1/2 mill. kr. til 4,6 mill. kr. Man kan dog rejse spørgsmålet, hvorvidt det idébestemte ungdomsarbejde fortsat kan opretholde de ca. 1,2 mill. kr., det hidtil har modtaget af puljen til støtte af ungdommens friluftsliv. Skulle dette tilskud falde helt bort, bliver stigningen i den støtte, som det ikke-idrætslige, idébestemte ungdomsarbejde opnår via tipsloven, fra ca. 1,7 mill. kr. til 4,6 mill. kr., altså 2,9 mill. kr.

Efter forslaget i betænkningen ville de samme organisationer ganske vist have modtaget ikke mindre end 13,2 mill. kr., og man